

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

Предвиђање цена половних аутомобила применом алгоритама машинског учења

Ментор: Др Сандро
Радовановић

Алекса Радојичић,
2019/0165

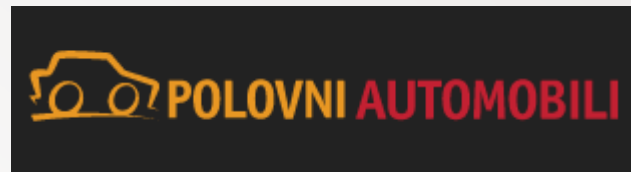
Садржај

Увод	1	4	Резултати
Теоријске основе	2	5	Расправа
Опис истраживања	3	6	Закључак

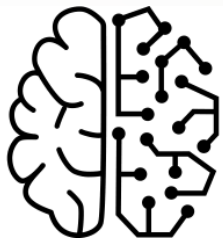
1

Увод

- 77.973 путничких возила на платформи *polovniautomobili*
- Прецењеност и потцењеност кола и 90%-ни интервали предвиђаја

2 Теоријске основе

Машинско учење [МУ]

Направити математички модел који предвиђа излазне вредности на основу улазних вредности. Користити познате податке за прескаживање сродних и непознатих података.

Целокупни подаци

Скуп за обуку

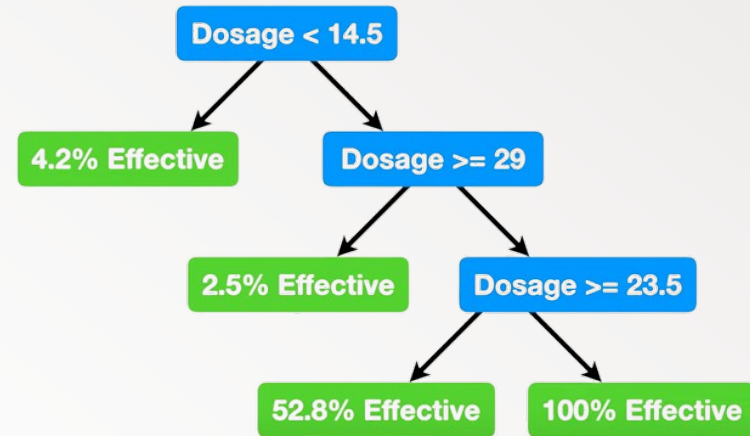
Скуп за тестирање

Потприлагодба спрам преприлагоде

2.1

Дрво одлучивања [DT]

- ❑ Састоји се од чворова и грана. Чвор који се не грана је лист.
- ❑ Врши се гранање тако да се највише повећа информациона добит.
- ❑ Нелинеаран алгоритам.
- ❑ Тумачљив и временски и меморијски исплатив.

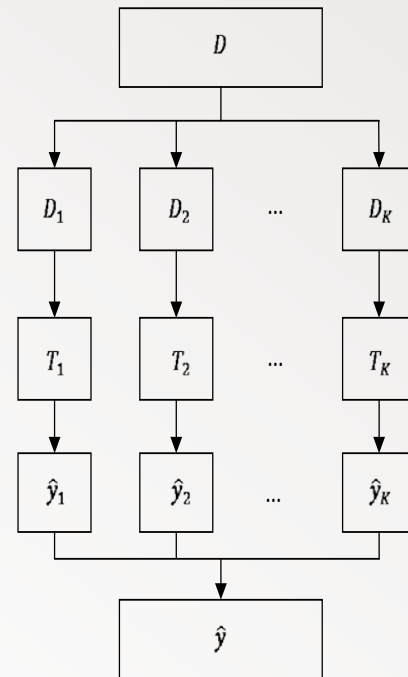

Преузета слика са [StatQuest](#) снимка

2.2

Случајна шума [RF]

- ❑ Начинити више подскупа са различитим редовима и / или ступцима (**багинг**) и над сваким обучити дрва одлучивања.
- ❑ Боље перформансе и честа употреба у пракси.
- ❑ Мање тумачљив алгоритам и меморијски скуп.
- ❑ Подржава паралелизацију.

2.3

Модел градијентног појачавања [GBM]

- ❑ Редно (итеративно) се творе дрва одлучивања тако да свако идуће буде боље од претходног (**појачавање**).
- ❑ Максимални саоднос (корелација) са негативним градијентом функције губитка.
- ❑ Омогућавају творење интервала предвиђаја.
- ❑ Не подржава паралелизацију.

Опис истраживања

- 1) Прикуп података
- 2) Увид у податке
- 3) Предобрада података
- 4) Обука модела
- 5) Оптимизација модела

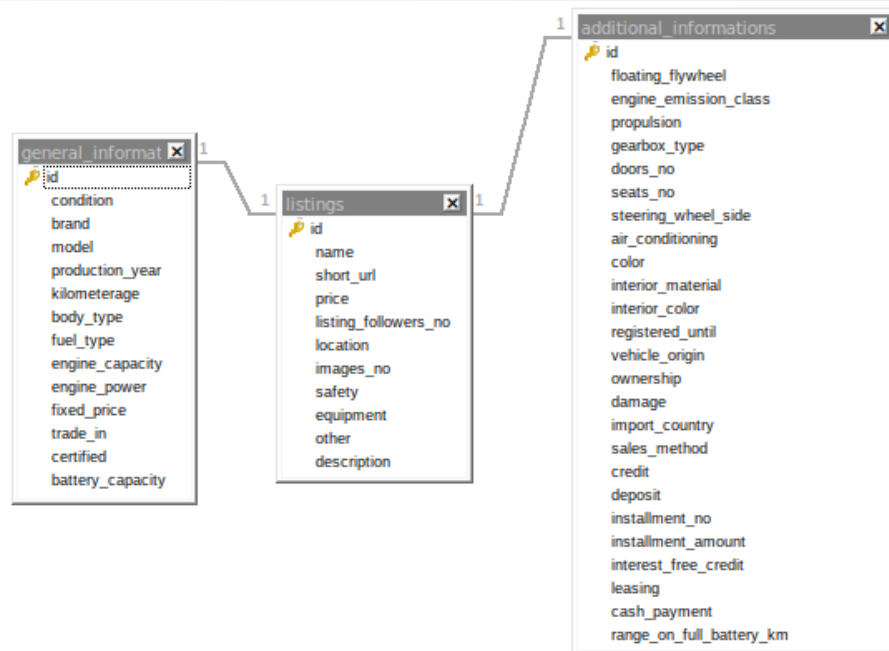
3.1 Прикуп података

BeautifulSoup

- Прикупљено 30.788 редова и 50 стубаца (колона).

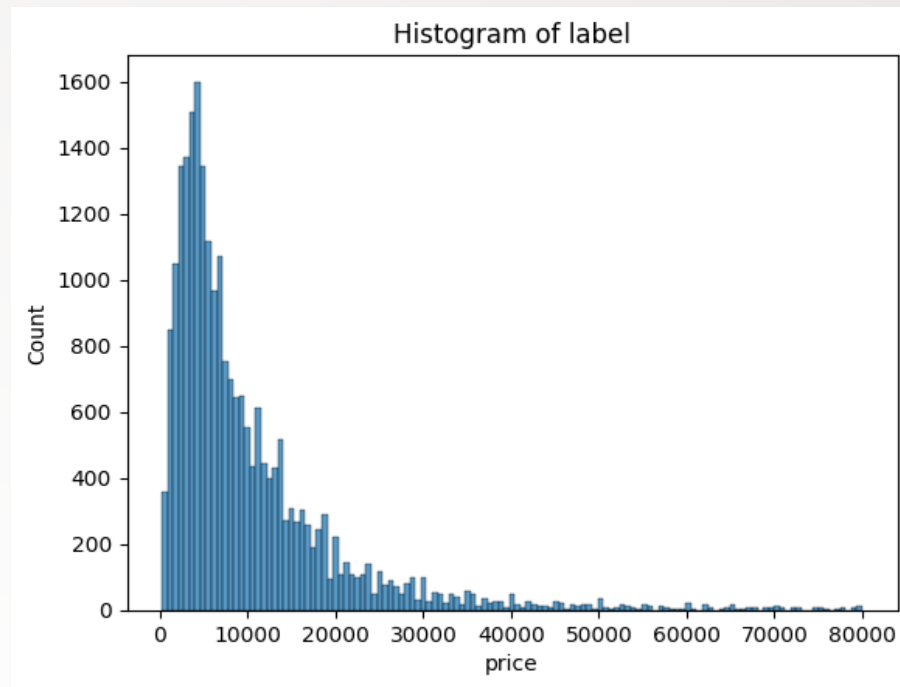

3.2 Увид у податке

	фрекв.	удео [%]
„марка“		
Volkswagen	3734	15,716150
Audi	2529	10,644387
BMW	2151	9,053411
Opel	1862	7,837030
Peugeot	1582	6,658529

	фрекв.	удео [%]
„локација“		
Београд	3828	16,111789
Нови Сад	1709	7,193064
Ниш	954	4,015321
Крагујевац	883	3,716486
Чачак	730	3,072520

	фрекв.	mean	std	min	25%	50%	75%	max
„година производње“	23759	2010,59472	6,25557	1953	2007	2011	2015	2024

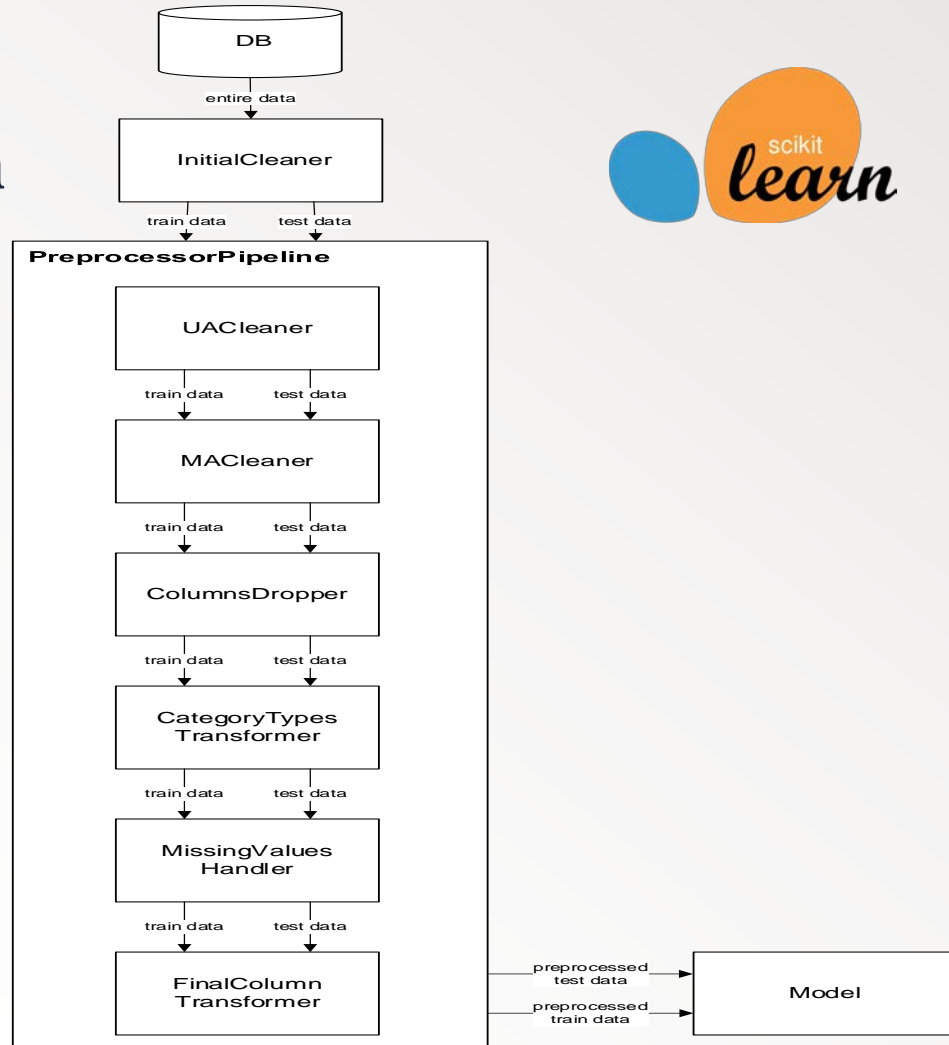

3.3

Предобрада података

- ❑ Димензије података после уводног чишћења: 29.699, 164.
- ❑ Цевовод за предобраду:
уклања слабо употребљиве колоне,
обрађује типове података, начин
попуне недостајућих вредности...
- ❑ Обрађује засебно скупове за обуку и
тестирање.

3.4

Обука модела

– почетни модели –

- ❑ 80% кола (23.759) за обуку, 20% (5.940) за тестирање.
- ❑ Коришћено свих 153 стубаца.
- ❑ Случајна шума се најбоље показала над скупом за тестирање.

	Метрике над скупом за тестирање		
Модел	RMSE	MAE	R2
DT	4198,384	2050,968	0,84021
RF	2786,725	1364,816	0,92960
GBM $Q_{0,50}$	2921,088	1656,298	0,92265
GBM $Q_{0,05}$	6795,749	3460,504	0,58134
GBM $Q_{0,95}$	5720,118	3635,153	0,70339

	Метрике над скупом за обуку		
Модел	RMSE	MAE	R2
RF	1045,089	510,826	0,99013
GBM $Q_{0,50}$	2727,873	1583,053	0,93277
GBM $Q_{0,05}$	5593,659	3502,329	0,57025
GBM $Q_{0,95}$	6896,814	3615,054	0,71731

3.5

Оптимизација модела

- ❑ Употребљено 28 стубаца.
- ❑ Цена логаритмована.
- ❑ Решеткаста претрага за добијање оптималних хиперпараметара (80% обука, 20% вредновање).

Оптимални хиперпараметри за RF

Хиперпараметри	Вредности
<i>n_estimators</i>	245
<i>min_samples_split</i>	2

Оптимални хиперпараметри за GBM $Q_{0,50}$

Хиперпараметри	Вредности
<i>learning_rate</i>	0,05
<i>n_estimators</i>	500
<i>min_samples_split</i>	15
<i>max_depth</i>	12
<i>criterion</i>	„friedman_mse“

3.5

Оптимизација модела – интервали предвиђаја –

Оптимални хиперпараметри за GBM $Q_{0,05}$
(долњи интервал предвиђаја)

Хиперпараметри	Вредности
<i>learning_rate</i>	0,1
<i>n_estimators</i>	2000
<i>max_depth</i>	28
<i>criterion</i>	„friedman_mse“

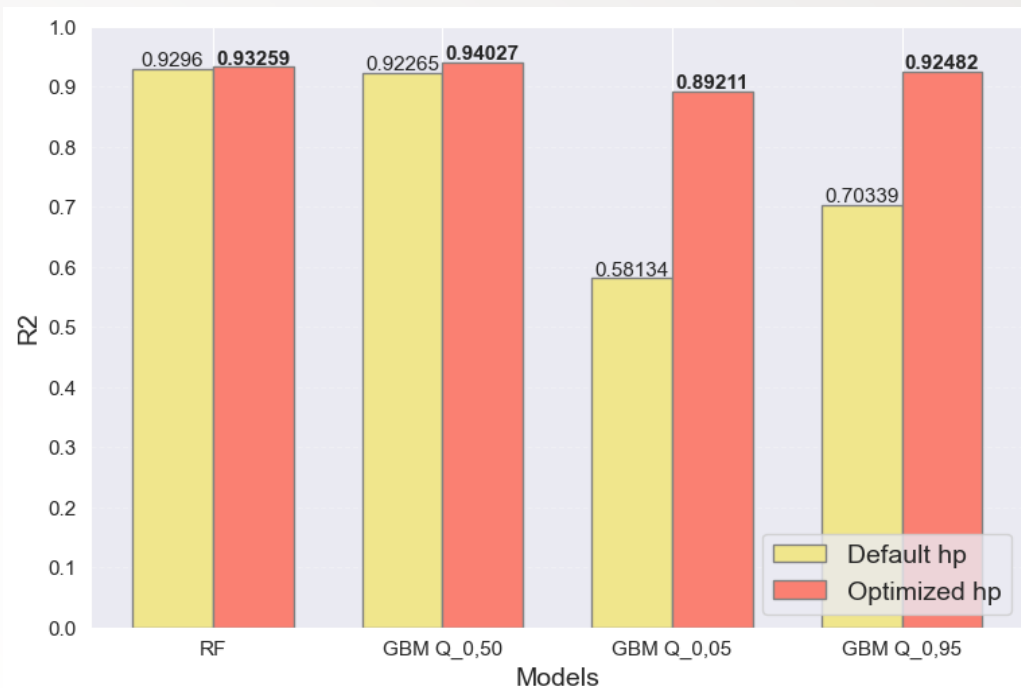
Оптимални хиперпараметри за GBM $Q_{0,95}$
(горњи интервал предвиђаја)

Хиперпараметри	Вредности
<i>n_estimators</i>	1000
<i>min_samples_split</i>	5
<i>max_depth</i>	28
<i>criterion</i>	„friedman_mse“

4

Резултати

	Метрике над скупом за тестирање		
Модел	RMSE	MAE	R2
RF	2726,88 4	1311,138	0,93259
GBM $Q_{0,50}$	2566,82 2	1230,770	0,94027
GBM $Q_{0,05}$	3449,85 7	1715,0888	0,89211
GBM $Q_{0,95}$	2879,73 6	1624,346	0,92482

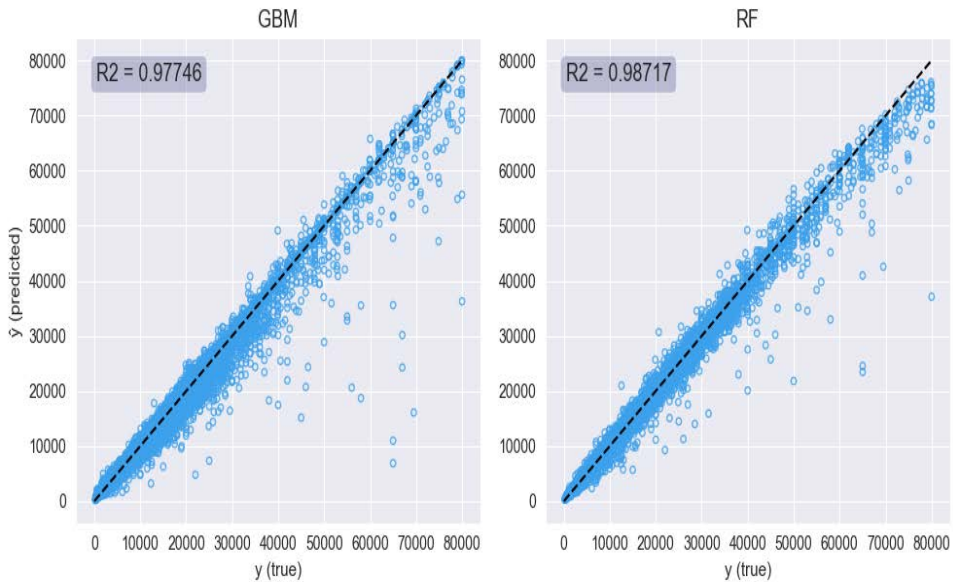

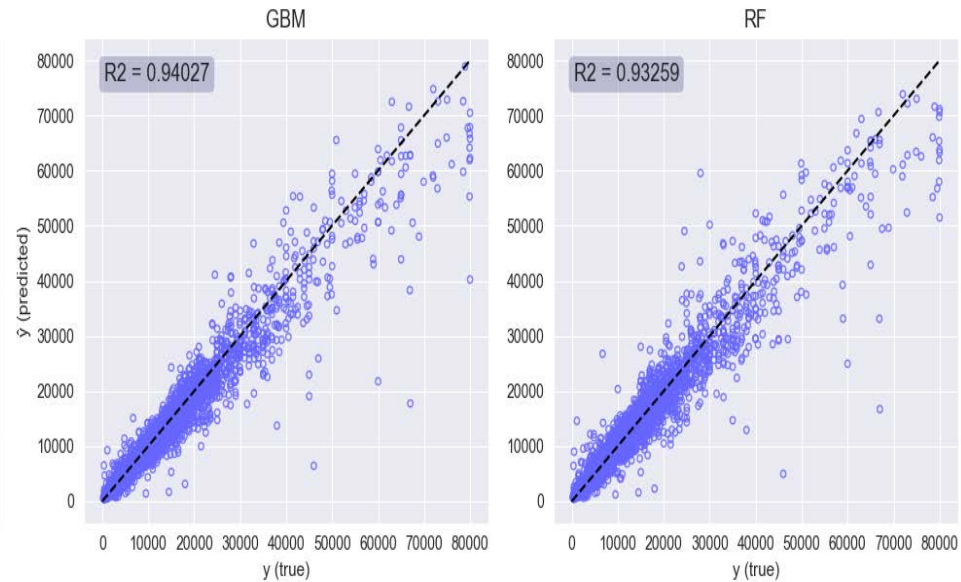
4

Результати

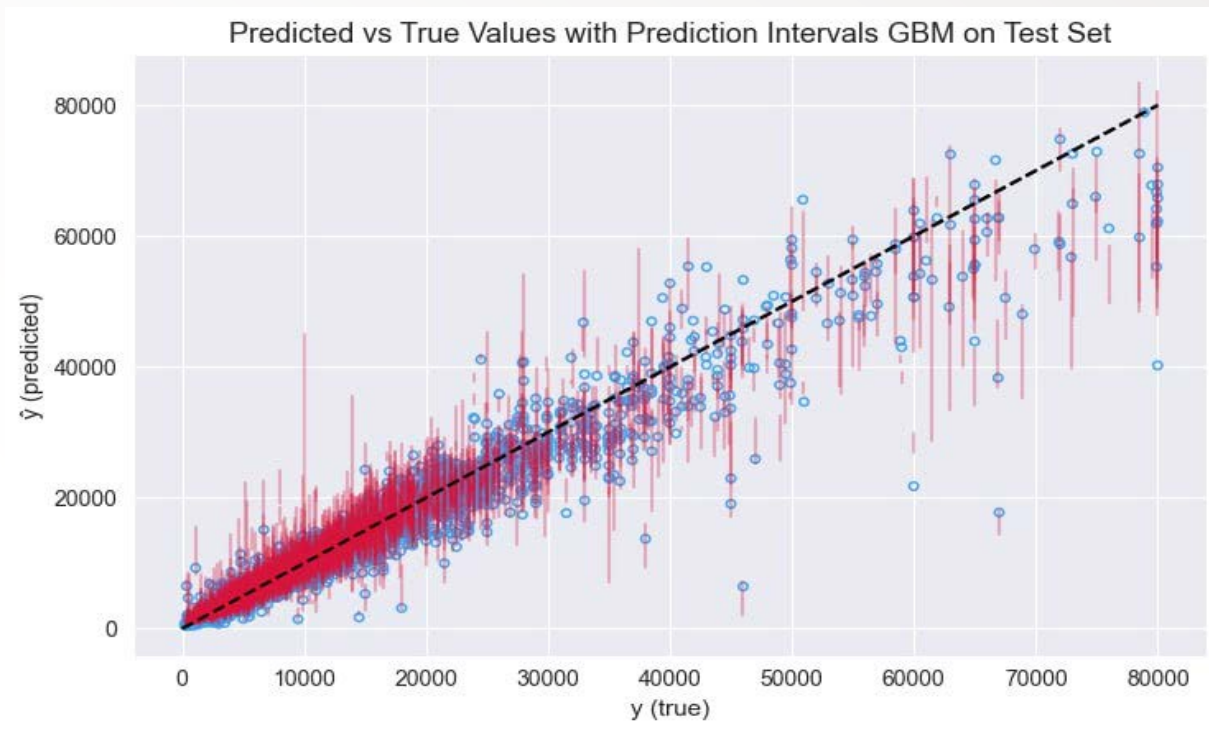
Predicted vs True Values for Train Set

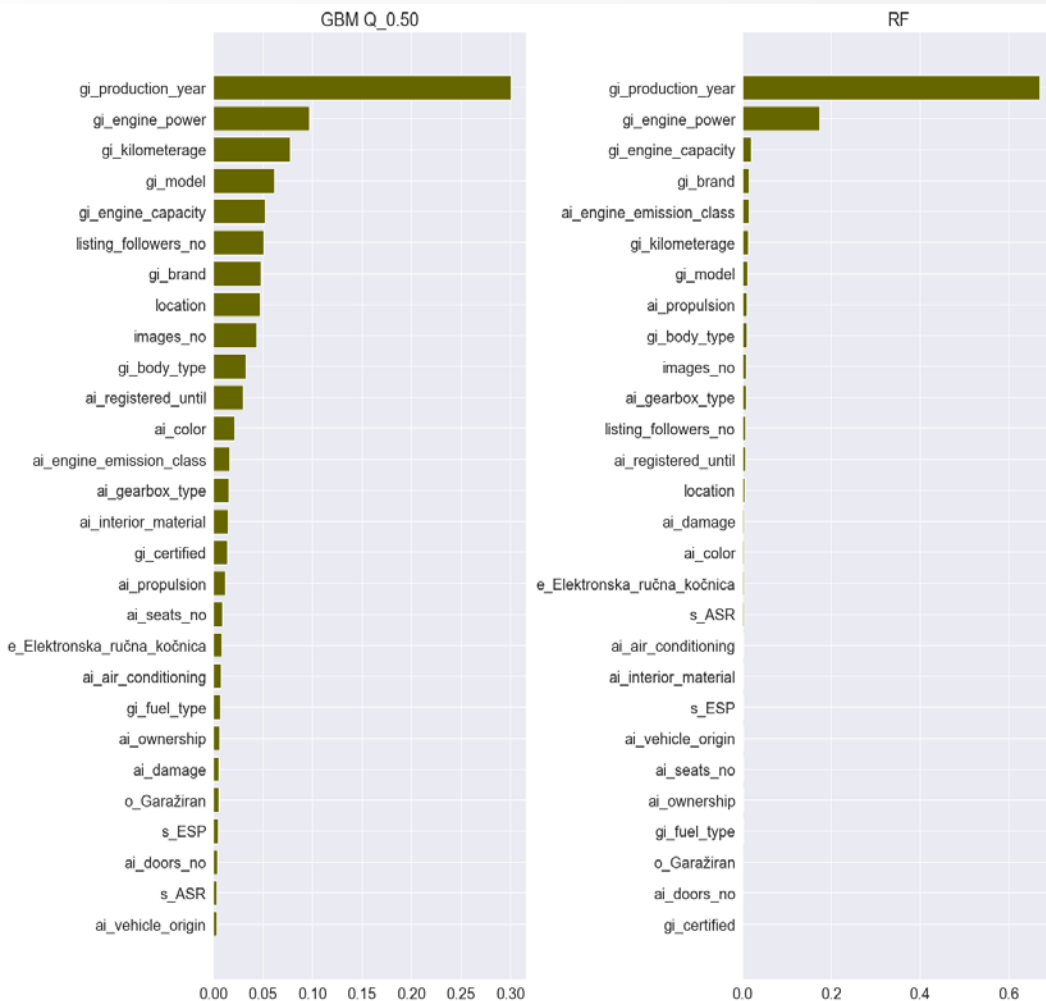

Predicted vs True Values for Test Set

Резултати – приказ интервала предвиђаја

4

Резултати Значајности стубаца

- ❑ Обележје „година производње“ јесте најзначајније, а затим „снага мотора“ (KS).
- ❑ GBM знатно боље користи информације из свих стубаца за предвиђај него RF.

5 Расправа

- ❑ Мали узорак за кола скупља од 60.000€.
- ❑ Да ли су некоји продавци намерно дигли цену својих кола?
- ❑ Недаћа: непостојање података о тачном износу цене по којој је возило продато.

- ❑ Интервали предвиђаја слабо употребљиви (свега 43,38384% покривеност од очекиваних ~90%).
- ❑ Користити текст и слике приликом предвиђања (вештачке неуронске мреже), искористити више стубаца приликом обуке, сажети обележја у мањи број...
- ❑ Велики потенцијал метода за машинско учење уз доста података.